

gospa materi! Tebi prijateljski pozdrav od Tvojega
starega učitelja

Mařana.

(Konec prih.)

Izvirni dopis.

Dunaj, meseca decembra. (Izvirni dopis.) Poročilo o 13. občnem zboru podpornega društva za slovenske visokošolce na Dunaju.

Letošnji občni zbor se je odlikoval s tem, da je bil izvanredno dobro obiskan. To dokazuje, koliko važnosti pripisujejo na Dunaju bivajoči Slovenci temu društvu. Po pozdravu gosp. predsednika Pukla poročala sta gg. tajnik dr. Vidic in blagajnik dr. Kl. Seshun o delovanju društva v minolem letu. Dr. Vidic je povdarjal, da je društvo napredovalo, da je podpiralo več revnih dijakov kot preteklo leto, da se je glavnic pomnožila. Pristopil je k društvu kot ustanovnik gosp. Fr. Kalister s 500 kronami z izrecnim naročilom, da se ta svota naloži kot glavnic, ter da se vsako leto porabijo le obresti. Kot ustanovnik je društvu tudi pristopil gosp. Janez Mlakar, hišni posestnik na Dunaju, s 100 kronami. Obroke za društveno glavnic (ustanovnico) pa so plačali: gg. dvorni svetnik in državni poslanec dr. Fr. Ploj, ces. svetnik Ivan Murnik, nadrevident Ivan Luzar. Slavni deželni zbor kranjski je tudi letos društvu daroval 400 K! Med nabiralci se je odlikoval gosp. drž. poslanec Vilj. Pfeifer, ki je letos že 10. leto nabiral za to društvo darove. Za društvo sta nabrala tudi darove gospod drž. poslanec Ivan Plantan in dr. Eduard Volčič, c. kr. sodni tajnik v Novem mestu. Število slovenskih posojilnic, ki so društvu poslale darila, se je letos pomnožilo, na čelu teh pa stoji hranilno in posojilno društvo v Ptujju s 1350 kronami. Odbor je prodal tri delnice „Narodnega doma“ v Novem mestu „Glasbeni matici“ istotam, za primerno ugodno kupnino. Iz poročila gosp. blagajnika Kl. Seshuna je povzeti: Društvena glavnic se je letos pomnožila za 5180 kron, tako da znaša letos 16836 K 40 v. Razpoložne glavnic je l. 1900 ostalo 2188 K 76 vin. Prispevki rednih udov, podpornikov in dobrotnikov so to leto znašali 3867 K 19 vin., obresti pa 720 K 90 vin., vrnene podpore pa 70 K, skupaj je znašala razpoložna glavnic 6846 K 75 vin. Iz te svote so se pokrili stroški: a) podpore 4363 K, b) upravni stroški 205 K 6 vin., c) pristojbine in provizije poštne hranilnice 7 K 75 vin. Podpirancev je bilo 77 in sicer: 38 juristov, 21 filozofov, 8 medicincev, 4 tehniki, 1 akad. slikar, 1 slušatelj eksportne akademije, 2 agronoma, 1 tehnolog. Po deželah je bilo: Iz Kranjske 48, iz Štajerske 18, iz Primorja 8, iz Koroške 3. V imenu preglednikov poročala gospod sodni nadsvetnik Bogdan Trnovec, da so gg. pregledovalci spise in društveno blagajnico našli v uzornem redu. Za izvanredni trud izreči zbor gosp. blagajniku dr. Seshunu enoglasno zahvalo. Predsednik gospod

Pukl poročala o enoglasnem odborovem sklepu, da se gosp. Fran Kalister za velikodušno darilo in gospod Vilj. Pfeifer za to, ker že 10. leto nabira darila za društvo, imenujeta častnima udoma. To bodi zaslužnima možema v trajno zahvalo društva in podpirancev, drugim pa v posnemanje. Zbor je temu predlogu navdušeno pritrtil. Posebna zahvala izrekla se je slov. časnikarstvu, osobito: Slovenskemu Narodu, Slovencu, Edinosti, Südst. Presse, Domovini, Gorici, Soči, Novicam, Dolenjskim novicam, Ljubljanskemu zvonu, Zori in drugim. Tem je pripisovati, da s svojimioticami o društvu pripomorejo, da zanimanje za darežljivost pri obilnih narodnih davkih ni ugasnila.

V odbor so bili izvoljeni naslednji gospodje:

Predsednik: Jakob Pukl c. kr. nadporočnik v ev. sodni tolmač bolg. hrv. srb. in slov. jezika, posestnik i. t. d.

Podpredsednik I.: dr. Friderik Ploj, vitez Fr. Jož. reda, c. kr. dvorni svetnik pri upravnem sodišču, državni poslanec i. t. d.

Podpredsednik II.: dr. Frančišek Simonič, c. kr. kustos v vseučiliški knjižnici;

Blagajnik I.: dr. Kl. Seshun, dvorni in sodni svetnik (I. Singerstrasse 7.)

Blagajnik II.: dr. Janko Babnik, c. kr. tajnik v justičnem ministrstvu;

Tajnik I.: dr. Fr. Vidic, c. kr. urednik drž. zakonika;

Tajnik II.: dr. Teodor Stegu, c. kr. pristav v justičnem ministrstvu;

Odborniki: Monsignor Frančišek Jančar, papeški častni kamornik, župnik nemškega vit. reda, Ivan Luzar, nadrevident juž. železnice, Žiga Sežun, c. kr. kontrolor v blagajnici državnih dolgov;

Pregledovalci: dr. Antou Primožic, c. kr. profesor, pridjan c. kr. ministrstvu za uk in bogočastje, dr. Josip Mantuani, c. kr. amanuensis v dvorni knjižnici, profesor glasbe i. t. d., Bogdan Trnovec, c. kr. sodni nadsvetnik pri c. kr. najvišjem kasacijskem sodišču.

Odbornikovi namestniki: dr. Vladimir Globočnik pl. Sorodolski c. kr. dvorni svetnik i. t. d., dr. Matija Murko, docent na vseučilišču, uradnik v ministrstvu za vnanje stvari, učitelj ruščine na učilišču za vzhodne jezike i. t. d., dr. Anton Povšič, c. kr. tajnik pri najvišjem in kasacijskem sodišču.

Pregledovalcev namestniki: Alojzij Kremžar, magistratni svetnik v p., Alojz Karba, c. kr. poštni pristav, Jožef Premern, c. kr. kontrolor poštne hranilnice.

Novice.

— Osebnosti. Vodja kranjskih dež. dobredelnih zavodov g. dr. Alojzij pl. Valenta je šel v pokoj. Na nje-

govo mesto je stopil primarij g. dr. Karol vitez Bleiweis. — Mestnim zdravnikom v Ljubljani je imenovan dr. Demeter vit. Bleiweis, mestnim knjgovodskim oficijalom g. Jos. Hafner, asistentom g. H. Kukla in kancelistom g. J. Svetlin. Sanitetnim koncipistom v Kočevju je imenovan g. dr. Karol Böhm, ki je doslej služboval v Šleziji. — Zdravnikom mestne ubožnice ljubljanske je imenovan g. dr. Zajec.

— **Cerkvene vesti.** Župnijo Horjul je dobil gospod Mihael Barbo, doslej župnik v Beli cerkvi. — Župnim upraviteljem v Sodražici je imenovan ondotni kapelan gospod Fran Traven.

— **Novoletna soaréa.** Gospod dež. predsednik ie na novega leta dan priredil sijajno soaréo. Povabljeni so bili vsi civilni, vojaški in cerkveni dostojanstveniki in javni odličnejši funkcionarji ter poslanci vseh strank. Gospod dr. Šušteršič ni bil povabljen.

— **Potrjeni zakoni.** Cesar je potrdil v štajerskem dež. zboru sprejeti zakon glede penzijskih pravil učiteljstva in v kranjskem deželnem zboru sprejeti zakon zastran preložitve ceste v Zgornje Gorje.

— **Slovenski kipar Avgust Repič,** ki je ustvaril že Prešernov in Slomšekov kip je ravnokar izvršil kip slovenskega pesnika Miroslava Vilharja. Spomenik Vilharjev se postavi v Postojni.

— **Nevarno obolel** je član slovenske opere in odgovorni urednik „Slovenskega Naroda“ gosp. Josip Nolli. Zadel ga je kap.

— **Efektno tombolo** z 2500 srečkami je dovolilo ministerstvo prostovoljnemu gasilnemu društvu v Škofji Loki.

— **Nova gorenjska železnica.** Te dni je železniški minister Witek v spremstvu sekcijskega šefa Wurmba, in nadinženrja Hannacha v Jesenicah in v Bohinju inspicial gradbo nove železnice v Trstu.

— **Blagopokojni škof Friderik Baraga** bo proglašen blaženim.

— **Slomškova zveza** je imela te dni v Ljubljani svoj občni zbor, katerega je počastil gosp. knezoškof s svojim posetom. Mej učiteljstvom nima ta zveza skoro prav nič zaslombe.

— **Skušnje** za kovače brez šole in učence podkovske šole pred izpraševalno komisijo so se vršile dne 27. in 28. decembra. Kovačev brez šole prišlo je 11, in sicer prvič 9, dva sta ponavljala skušnjo. Vspeh skušnje ni bil ugoden, ker je bilo 6 v prvič došlih kovačev premalo izvežban, da bi se jim moglo izročiti spričevala. Ti morajo toraj po preteku enega leta ponoviti skušnjo. Po narodnosti bili so vsi Slovenci, 8 Kranjcev, 1 Štajec, 1 Korošec, 1 Goričan. Učencev bilo je v II tečaju 7, jeden Goričan je med leiom zaradi bolezni odšel domu. Skušnjo iz podkovstva delali so vsi učenci z dobrim uspehom, iz mesogledstva pa le 6 učencev, ker jeden ni znal dovolj brati in pisati. Iz Kranjskega bilo je 6 učencev, 1 Štajec, vsi imeli so podporo. Iz podkovstva dobili red „dobro“ učenci: Lotrič Anton iz Železnikov, Mojškerc Janez iz Dobrunje, Peternel Janez iz Žirov, Smrdelj Josip iz Knežaka, Marc Fran iz Vrhpolja, Mitel Fran iz Celja in Lah Janez iz Klanca. Iz mesogledstva dobili so red „dobro“ učenci Peternel, Smrdelj, Mitel in Lah, red „zadostno“, pa učenca Lotrič in Marc.

— **Slovenska mlačnost.** Iz Laškega na Spodnjem Štajerskem se poroča, da so pri občinskih volitvah brez odpora od slovenske strani bili zopet izvoljeni le „nemški“ odborniki.

— **Nova podružnica Ciril-Methodove družbe** se je ustanovila v Globasnici na Koroškem.

— **Slovensko šolo v Št. Jakobu na Koroškem** bodo Nemci in nemškutarji menda res ubili, vsaj deželni šolski svet jo je razdelil v slovensko in v utrakvistično.

— **Goriški deželni zbor.** Slovenski katoliški poslanci so z laškimi liberalci sklenili kompromis ali zvezo, vsled katere sta bila voljena v dež. odbor profesor Berbuč in dr. Gregorčič. Mej Italijani je nastalo nasprotje; konte Panigaj je odložil mandat, poslanci Luzzato, Naglos in Valentinis pa so izstopili iz italijanskega kluba.

— **Kdo bo tržaški škof?** Poleg škofa Flappa se imenuje kot kandidat za to mesto tudi monsignor Nagel iz Rima, ki ne zna slovenski.

— **Podporno društvo za slovenske visokošolce v Pragi** je izvolilo svojim predsednikom, našega rojaka gosp. nadinženrja F. Tomšiča.

— **Nova slovenska fara v Ameriki** se je ustanovila v Newburgu.

— **Umrl.** V sovodnjah je umrl vikarij gospod Jurij Mreina. v Sv. Križu pri Trstu župnik g. J. Grubissa, v Kamniku župnik gosp. Mihael Horvat, v Radovljici gospa Jerica Hirschmann, v Sodražici župnik gosp. Voglar.

— **Ponesrečil** je 48letni posestnik Josip Beve iz Žirov; padel je v potok Ločnica in utonil.

— **Žalosten dogodek.** Krčmarica Marija Rataje iz Jezerca, okraj Trebnje, in njeni dve hčeri, so se 4. t. m. zvečer prepirale. Mož ene hčere je med prepirajoče se ženske vrgel kamen, da bi jih razdružil. Kamen je zadel Marijo Rataje na glavi in ji prebil čepinjo tako, da je še isto noč umrla.

— **Tatvina v Trstu.** Te dni so tatovi vlomili v prostore upravnštva „Edinosti“ v Trstu in odnesli blagajno, v kateri je bilo 462 kron.

— **Mrtvega so našli** v potoku Pšata delavca Jakoba Rogla, ki ni bil pri pravi pameti.

— **Napad z dinamitom v Zagorju.** V premogovniku Kisovcu pri Zagorju se je pripetil dne 1. t. m. grozen dogodek. Dozdaj nepoznan rudar je položil na omrežje pisarničnega okna, kjer stoji pisalna miza g. B. Dettela, dinamitno patrono in vžigalno vrstico. Po preteku dveh ali treh minut, ko je g. Dettela šel iz pisarne v drugo sobo, je dinamit eksplodiral ter povzročil v pisarni grozovito razdejanje. Ko bi se g. Dettela ne bil pravočasno odstranil iz pisarne, bi bil gotovo žrtev preišljenega napada ž njim vred pa bržkone kateri izmej paznikov, ki so vedno dohajali v pisarno. Pouzročitelja doslej še niso zasledili.

— **Dragocena stelja.** Na Mehlovi pri Pliberku je neka žena z neko cunjjo vred vrgla svinjam tudi 4 desetake, a jih srečno dobila zopet nazaj.

— **Nesreča.** Zidarski mojster Janez Povše v Šmartnem pri Litiji je padel s strehe svoje hiše in se je smartnonevarno poškodoval.

— **Uboj.** V Šmartnem v Rožni dolini je krojač Apotekar udaril lovca Poholeta baje iz ljubosumnosti tako po glavi, da je mož obležal v hosti in tam umrl.

— **Soprogo zabodel.** V Pragi se je poročil pred sodnimi meseci usnjar Fr. Buriánek z lepo, mlado Albino Zápotočko, ki pa ni ugajala le njemu, temveč tudi drugim možkim, kar pa seveda zaljubljenemu možu ni bilo po volji, zlasti, ker je lepa Albina rada vračala zaljubljene pogleda svojih častilcev. Vsled tega sta se mlada zakonca šestokrat prepirala, a sta se vedno zopet sprijaznila, celo potem, ko je zalotil Buriánek svojo ženo v objemu nekega muzika. A tega je nezvestnica kmalu odslovila in je začela ljubimkati s filozofom Slavíkom, ki je stanoval pri njih. Buriánek je sumil nekaj; 15. m. m. se je priplazil zvečer tiho domov, in našel je res Slavíka sedečega poleg postelje svoje žene, ki se je že odpravljala spat. To je Buriánka tako razjarilo, da je zabodel soprogo, ki je v par minutah umrla in ranil tudi svojega tekmeča. Tako

nato se je sam javil policijski patrulji, ki je ravno prijezdila mimo hiše.

— **Najnovjša Rotschildova bilanca.** Ravnokar priobčujajo listi bilanco dunajske Rotschildove družine za mesec junij. Dunajski Rotschild izkazuje aktiv saldo 11 milijard, 126 milijonov, 594 tisoč, 672 kron 12 vinarjev. Na leto pri 4 odstotkih donaja ta denar okolu 440 milijonov kron, na dan dohodka 1,200.000 kron, na uro 50.000 kron dohodka, na minuto 833 kron dohodka.

— **Dvoboj — žensk.** V Budimpešti sta se te dni bili na „viteški“ način kuharica Durban in sobarica Anuncia, ker sta se obe zatelebali v nekega huzarskega korporala Bili sta se ob prisotnosti sekundantinj s kuhinjskim orodjem in tako izdelali druga drugo, da so morali obe odvesti v bolnico.

— **Brivci štrajkajo.** Iz East Liverpola v Ameriki se poroča: Vsi brivski pomočniki tega mesta so pričeli štrajkati, ker niso hoteli vsprejeti nasveta svojih mojstrov, da se pogode radi nesporazuma o plači. Pomočniki pravijo, da hočejo iti za poslom od hiše do hiše.

— **V nepopisni nevarnosti** se je nahajal te dni pruski nadporočnik d' Arrest v Frankobrodu ob O. Jahal je na kobilici svojega majorja, ki jo je cel polk poznal kot tako, da rada zbeži in jezdeca viže od sebe. Tudi nadporočniku se splaši kobilica in dirja proti železniški progi. Dospevša do obcestne zapore, preskoči prvo, pri drugem skoku pa jej zdrči in pade z jezdecem vred ravno v hipu, ko je pridrdral mimo brzovlak. Nadporočniku se ni pripetilo nič žalega, konju pa je vlak raztrgal glavo, čeravno jo je na tleh ležeči jezdec z vso silo vlekel k sebi.

— **Duhovnik — morilec.** To senzacionalno vest so trdili, da je župnik grško-katoliških unijatov Dzingiewicz in Gryzmalowa v Galiciji brez povoda ustrelil nekega orožnika. Sedaj se poroča iz Tarnopola, da je bil župnik pred sodiščem oproščen, ker se je dokazalo, da se je dogodila le obžalovanja vredna nezgoda. Nabasani revolver, katerega je imel župnik pri sebi, se je vsled nesrečnega zaključja sprožil in smrtno zadel orožnika, ki je sedel poleg župnika.

— **Tri otroke zagnala skozi okno.** Žena črkostavca Marovickega v Hernalsu na Dunaju je minoli mesec vrgla svoje tri otroke z družega nadstropja skozi okno in potem še sama skočila za njimi. Dva otroka sta obležala na mestu mrtva, tretji otrok in žena sta pa nevarno ranjena. Vzrok: domači prepiri.

— **800 000 kron ekspenzara** sta dobila dunajska odvetnika dr. Bloch in dr. Lauterstein z baron. Hirschevo zapuščino.

— **Proti porokam bolnih ljudij.** V češki zdravniški zbornici je dr. Haslovic predlagal, naj se izdela načrt zakona, ki bode določil, da vsak, ki hoče stopiti v zakonski stan, se mora prej podvreči zdravniški preiskavi in da mora cerkvenim in svetnim oblastvom prej predložiti izpričevalo, da je popolnoma telesno in duševno zdrav.

— **»Črna tropa«.** Kakor javljajo iz Bukreša, se bode vršila v kratkem pred tamošnjim sodiščem obravnava proti takozvani „črni tropi“, ki je ropala in kradla leta in leta. Tej tropi je pripadalo mnogo goljufov, defraudantov in bankroterjev. Obravnava bi se imela že davno vršiti, toda članu „črne trope“, judu Grünbergu, se je posrečilo, izmakniti veliko število sodnih aktov, tihočih se te afere.

— **Babjeverstvo med protestanti.** Protestantje in taki o katoličanih radi govore, da so katoličani babjeverni, a protestantje da so „prosvitljeni“. V istini je med katoličani vse drugače. Nedavno je dobilo sodišče tak slučaj iz popolnoma protestanškega kraja v Helmsdorfu v Lüneburgu. Tam je zbolela 15letna hči nekega posestnika. Zdravniška pomoč ni izdala nič, in hitro so sklenili, da morajo biti te bolezn krive čarovnice. Poslali so v Hamburg po „modrega moža“, ki je daleč na okrog znan kot strokovnjak v čarovniških stvareh.

Ta je prišel in ukazal, da morajo po noči celo hišo pomesti, a tako molče, da nobeden ne izpregovori besede. To bo baje pregnalo čarovnice. Res so storili tako, a deklica ni ozdravela. Pač pa je sodišče spravilo čarovnika pod ključ.

— **Devetstotero je obrodil fižol.** Pišejo nam: V Badiški pri Plavljah, posestniku Tomažu Sancinu obrodil je fižol devetstotero, namreč ena stablika je imela 160 strokov in v njih 900 zrn. Kdor se želi na lastne oči prepričati, se lahko. Zanimivo je pa to, da je rasel poleg fižola, tudi en divji slak, in Sancin je raznim mamalukom dal razumeti, da je fižol vcepil na divji slak in z občudovanjem so občudovali to cepljenje. Tomaž prodaja fižol po 9 zrn ne več, ne manj, ker je preračunal, da kdor ga bode sčasom obsijal eno brento, ga bode nabral 90 brent.

— **Kateri most je najvišji?** V južni Franciji so sozidali pred nekoliko leti most čez reko Wiaur, ki je dolg 200 metrov in visok 107 metrov. Najbolj visok pa — zdi se — bo oni most, ki se sedaj zida čez reko Sioule pri Fadesu, med Clermont-Ferrand-om in Montlucon-om. Dolg bo 367 metrov in njegova visočina bo 132 metrov.

— **Zopet falirana madjarska banka.** Plemeniti Madjari imajo zdaj več finančnih talentov, kakor so imeli še pred kratkim roparjev. Senzacionalna bo obravnava zaradi najnovjše „afere“ v „Ogrski banki za obit in trgovino“ (A magyar Ipar-és Kereskedelmi bank). Ravnateljstvo je spekuliralo kar naprej, da se ni vedelo prav, kako ta stvar stoji. Akcionarji so postali radovedni in so v seji dne 24. novembra 1901. izvolili izmed sebe odbor, kateri naj ravnateljstvu gleda na prste. Zahtevali so, da jim naj ravnateljstvo odpre knjige. Gre se za celih 37 milijonov kron, o katerih noče dati ravnateljstvo nikakaga pojasnila. Odbor je razposlal zdaj oklic na akcionarje v vse časnike, v katerem pravi: Odbor je prisiljen nasvetovati akcionarjem, da takoj skličejo izreden občni zbor, ker je prepričan, da si more akcionar del svojega zaspekuliranega denarja nazaj prisvojiti le tedaj, ako te še sedaj poslujoče ravnateljske svetovalce, kakor tudi one, ki so že pred petimi leti se odtegnili odgovornosti solidarično pokličemo na odgovor in jih zakonitim potom prisilimo, da povrnejo svote, ki so jih zaspekulirali pod svojim bliščečim imenom, a na hrbtu akcionarjev“. Kakor se kaže, pride kmalu do pojasnila. Vprašanje je le, kdo ga bo plačal.

— **V blaznosti.** Iz Pirne na Saksonskem javljajo: Te dni je prišel v župnijo Schlunzig neki berač prosjačit k pastору Dittmannu. Ko ga je hotela pastorjeva žena zapoditi iz stanovanja, je sprožil samokres, a k sreči ni nikogar zadel, potem je zbežal. Naslednega dne je prišel zopet ter je hotel govoriti s pastorem. Ko so ga prijeli, je spoznala pastorjeva žena v njem svojega 22letnega brata Richterja iz Draždan. „Berač“ je sam priznal, da je prišel pred par dnevi v cerkev, kjer je nameraval pastora Dittmanna na prižnici ustreliti. Toda, ker je pridigoval njegov brat, in ne svak, se je zopet umaknil. Richter je tudi izpovedal, da je hotel še več drugih saksonskih duhovnikov umoriti. Njegovi sorodniki so ga spravili v blaznico, ker je blazen.

— **Obisk pri kralju.** Dojilka male italijanske princesinje je želela videti zopet enkrat svojega moža kmeta Cintija in svoja dva otroke. Kraljeva dvojica je tej želji nstregla in povabila moža dovilke k sebi v gosti. Pred dnevi se je Cinti odzval temu vabilu. Prišel pa ni sam z otroci v Rim. Prišla je ž njim tudi mati dovilke, ki svojega zeta ni pustila samega odpotovati v Rim. Poleg tega je pa pripeljal Cinti s seboj tudi za dar kralju vrečo lešnikov in kraljici košaro jajc. S temi zakladi je romal Cinti v Kvirinal, kjer ga je žena veselo pozdravila. Po sestanku s svojo ženo ga je sprejela kraljica, ki je oba otroke obdarovala. Cinti s taščo je obedeloval pri kraljevi mizi. Vesel se je vrnil s svojo družino domov.

— **Nova hrvaška drama.** Hrvaški pisatelj Krstinić je dramatisiral roman Avg. Senoe: „Čuvaj se senjske ruke“. Prvikrat se je to delo predstavljalo na Silvestrov večer v Senju pri slavnosti v spomin 300letnice ustanka nskokov.

— **Nemški cesar poljubljal Waldereeja.** Pri nemškem dvornem lovu bi se bila te dni skoro zgodila nesreča. Za grofom Waldereem, ki se je tudi udeležil lova, se je sprožila neka puška in strel je švignil tik pred generalovimi nogami v zemljo. Lovska družba je prestrašena obstala. Cesar je prvi skočil k Waldereju, in ko se je prepričal, da se mu ni nič žalega zgodilo, objel je generala in ga poljubljal.

— **Posebni spomin predsednika Rossewelta.** Senator Meson je predstavil prezidentu Združenih držav zamorca Thompesu-a, ki je služil 5 let pri vojaki in je sedaj prosil za državno službo. Komaj ga je Rossewelt zagledal, ga je prijateljsko nagovoril: „Poznam Vas“ in mu je našteval posamezno vse, kar je opravljal oni vojak v španski vojski, da, celo to je vedel, da je bil policaj v Santjagu, ko je to mesto kapituliralo.

— **Prebivalstvo Rusije.** Po najnovejšem štetju ima Rusija 125,668.000 prebivalcev. Med njimi je bilo pravoslavni 87,384.000, katoliki 11,420.000, Mohamedancev 13,888.000, židov 5,189.000, protestantov 3,743.000. Ostali so raznega veroizpovedanja.

— **Ženske gimnazije na Ruskem.** Takih je v ruski državi 11 in na vsaki 260—600 dijakinj; dvanajsta so zida v Petrogradu. Predmeti so poleg veroznanstva ruski in francoski jezik, matematika, zemljepisje, fizika, kosmografija, slikarstvo, ročna dela, petje in ples. Neobligatno se podučuje latinski jezik in godba. Na čelu vsakega zavoda je generalni vodja in nadzornik, kakor tudi voditeljica. Šolnina znaša 80—100 rubljev. Pri vsaki gimnaziji je nastavljena ena dama, ki razen podučevanja medicine in higijene poglobitno skrbi tudi za zdravje učenk. Na ta način ni se še epidemija dotaknila te ali one ženske gimnazije na Ruskem.

— **Narod, ki bo izumrl.** Ruska država obsega veliko število manjših in sicer raznovrstnih narodov in rodov, ki stoje na jako nizki stopinji civilizacije. K tem spadajo ostanki finskega plemena Čudikejvanskega, ki živijo v novgorodski guberniji blizu Petrograda. Ta mali narod obsega 800 do 900 ljudi; civilizacija se ga še ni dotaknila. Živijo v popolni priprostosti in nimajo razdeljene lastninske zemlje. O tatovih in tatvinah se ne sliši. O tem, kaj da je grajščina, nimajo pojma. Ako pripravi Kajvan kopelj, povabi vse, ki se hočejo kopati, če kdo pripravi kaj kruha, ga pridejo vsi pokusit. O knjigah in časnikih ne vedo ničesar. Ko jim je nek potovalec pokazal številko „Petrogradskih Vedomosti“, so se vsi čudili. Pokazalo se je, da nihče ni videl tako velikega papirja, in ko so videli na časniku dvoglavnega carskega orla, so mislili, da je to carjev ukaz in so se spoštljivo odkrili. Ko jim je popotnik pojasnil, je želel vsak dotakniti se časnika, poduhati ga kakor kako posebnost, in nazadnje so vso številko raztrgali in vsak je vzel košček za spomin. Ta neverjetna naivnost gre še dalje. Zelje in krompir poznajo in nič drugega te vrste; ko so jim pokazali kumaro, čudili so se in vsak jo je želel imeti v roki; niso verjeli, da je mogoče kumare jesti. Ko je oni popotnik odgrizel košček kumare in jo pojedel, so vsi glasno vpili in smeja ni bilo konca. Kdor vidi te prebivalce, misli, da ima pred seboj otroke; po tej priprostosti so pa dobrodušni, pošteni in delavni. Jezik Kajvancev je originalen in ima nekatere posebnosti. Besede so enozvočne, kakor; aj, paj, koš, pol itd. Bilo bi napačno, ako bi ta narod, ki živi v bližini glavnega mesta, izumrl in bi ne ostalo po njem nobenega slovstvenega sledu.

— **Od koze do lokomotive.** Belgijski list „Petit Bleu“ je prinesel sledeči dogodek, katerega je v veselje svojim bralcem tudi ilustriral. Pri neki majhni železniški postaji v

Belgiji je služil železničar, ki je imel kozo, katera se ni dala molzti nikomur, kakor le njegovi ženi. Nekega dne je morala žena k svoji materi in železničar je moral sam molzti kozo. Ta se je pa ustavljala, tako da ubogi mož ni mogel priti do svojega cija. Srečna misel mu pade v glavo. Obleče se v obleko svoje žene in dene na glavo ženino ruto. To je pomagalo in koza je bila zadovoljna. Kar pa zažvižga vlak in vestni uslužbenec ne imajoč časa, da se preobleče, teče na postajo — in se med velikim smehom načelnika postaje in vseh popotnikov — postavi na svoje mesto ter po svoji dolžnosti kliče ime postaje.

— **Ljubitelj starin.** Neki ruski rokodelc v Londonu vporabljal je vse svoje trdo prislužene novce v svrhu, da je kupoval stare lesene rezbarije, ter si z njimi nabral vže celo zbirko. Pred kratkim je kupil v Londonu na dražbi staro umetno stojalo za knjige za 20 kron. Ko je domu prišedši ogledoval to svojo najnovejšo pridobitev, našel je, da ima stojalce še en predalček, katerega do sedaj ni opazil. Ko ga po dolgem trudu odpre, kedo popiše njegovo veselje — najde v njem za 600.000 kron vrednostnih papirjev. Delavec je hitel s papirji v menjalnico in ondi so mu jih spremenili v zlati in srebrni denar. Ubogi težak bode sedaj gotovo še z večjo unemo preiskoval starine.

— **Bogato vseučilišče.** Iz New Jorka javljajo, da je podarila msr. Stamford, znana človekoljubna dama v Kaliforniji, Leland-Stamford univerzi v Palo-Alto, katero je ona ustanovila, akcije, posestva in denarja v vrednosti 150 milijonov kron.

— **Šestnajstletna dečka morilca.** V Clevelandu sta dva šestnajstletna dečka umorila krojača Emila Goodnuna v njegovi delavnici. Prišlo je na dan, da je eden izmed njiju imel toliko srčnosti, da je kmalu po izvršenem umoru prišel gledat nazaj svojo žrtev ter zvito izpraševal policijo, kdo je to hudodelstvo izvršil.

— **Človeška starost.** Vedno redkejši so slučajji, da doživi jeden ali drugi sto ali celo več let, vendar še niso tako redki, kakor bi si človek mislil sodeč po svoji najbližji okolici. Tako je na Nemškem 778 ljudi še živečih, ki štejejo stoletje svojega življenja. Na Francoskem 213, na Angleškem 146, na Škotskem 46, na Norveškem 23, v Belgiji 5, na Danskem 2 osebi. Posebno se pa odlikuje Španska in Srbska v čilosti svojega ljudstva, ker prva šteje 401 in druga celo 505 starišev obojega spola. V Ameriki živi nek star Bruno Cotrin, ki šteje 150 let in je še vedno čvrst. Sploh se sodi, da je to najstarejši človek, kar jih sedaj živi na zemlji. V Novem Jorku ustanovilo se je društvo starčkov, katero obstoji sedaj iz 10 članov, ki štejejo skupno 1100 let. Vsi ti niso nikdar kadili, nikdar pili opojnih pijač.

— **Koliko konj se je porabilo v južni Afriki?** Od začetka vojne do danes so Angleži transportirali v južno Afriko 250.000 konj in 100.000 mul. Sedaj so naznanjeni zopet veliki transporti iz Amerike in Ogrskega.

— **Boj jetiki** je napovedal spodnjeavstrijski dež. odbor. V prihodnjem deželnozbornem zasedanju se bode staval in tudi, o tem ni niti najmanjše dvombe, sprejel zakonski načrt, ki bode obsegal sledeče točke: 1. Ljudski pouk o jetiki pričeti se mora že v šolah in se nadaljevati v poljudnih predavanjih. 2. Plivanje na tla se prepove v vseh javnih lokalih, železniških vozovih, oskrbovalnih hišah, tovarnah in kaznilnicah. 3. Brezprašne ceste, nadzorovanje čiščenja preprog in pohištva. 4. Strogo nadzorstvo nezdravih stanovanj. 5. Temeljita preosnova statistike. 6. Zglaševalna dolžnost vsled jetike umrlih; prepoved prodajati obleko ranjkih, o katerih se le sumi, da je bila jetika vzrok smrti. 7. Za jetične bolnike posebne bolnice. 8. Za neozdravljive jetične bolnike ustanovitev posebnih zdravnih zavodov. 9. Strogo nadzorstvo užitnin, zlasti mleka. 10. Nadzorovanje volitve poklica po obrtni oblasti. Slične na-

redbe umestne bi bile tudi pri nas, ako bi skrbeli za ljudstvo. V mestnem svetu vladajo Lah, katerim ni dosti mar ljudstvo.

— **Koliko ljudi je na zemlji?** Po štetju od leta 1895. biva na našem planetu blizo 1500 milijonov ljudi. Od teh je približno 500 milijonov, torej ena tretinja kristijanov, med temi je pa samo kakih 200 milijonov rimskih katoličanov. Od vseh zemljanov je torej dobra osminka prave vere, sedem osmink pa jih tava v krivoverstvu, največ, namreč dve tretinji vseh ljudi na zemlji, je paganov ali ajdov. Med temi je zopet kakih 750 milijonov privržencev Brame ali Bude. Ti verujejo tudi nekako božjo trojico, Brama, Višnu in Živa. Domišljujejo si tudi, da se je Bog včlovečil v Budi, to pa kakih dvajstokrat. Budistov živi največ v Aziji, tudi Kitajci so neke vrste Budisti. Zadnji čas so začeli po vzgledu katoliških in protestanških misijonarjev, ki prihajajo v njihove dežele, tudi razpošiljati misijonarje, najprej iz Kitajskega v zahodne dele severne Amerike. Boj za vero, boj za blago! Zmagal bode, kdor bode imel večjo znanost za sebe, kakor so nedavno katoliški učenjaki v Monakovem izpoznali, da protestanški del Nemčije katoliškega nadkriljuje, ker ima višjo omiko.

— **Kakšno bode vreme letošnje leto?** Znani vremenski prerok Falb, razglasil je že svoje mnenje o vremenu tekočega leta in sicer bode, po njegovih besedah: meseca januarja suha in mrzla zima z mnogim snegom. Februvarja bode padalo še vedno mnogo snega. Tako se vresniči kmetski pregovor: „Dan gori, sneg doli“. Meseca marca pa bode nastopilo vlažno deževno vreme. Sploh nam, ako se Falb, kakor vže mnogokrat, ne zmoti, ni pričakovati mnogo lepih spomladnih dni, ker bode do junija vreme mrzlo in deževno.

— **Učenci za stavkujoče.** Iz Serantona v Ameriki poročajo: Vsi učenci Archard Street šole št. 2. so šli na štrajk in so izjavili, da ne pojdejo tako dolgo v šolo, dokler jo bo vodil principal Fitzgerald. Ta se je namreč peljal na politični železnici in sicer na vozu, na katerem sta bila konduktar in vodilec motorja „štejkbreharja“. Šolska mladina je na strani štrajkujočih uslužbencev in zato je odrekla pokorščino šolskemu voditelju.

— **Kako očistiti zlate predmete.** Z nekoliko vinarji napravi se tinktura, s katero se prav izborno očistijo pozlačeni okviri, kipi itd. in sicer na sledeči način: Eno malo žličico boraksa (borsures Natron) raztopi se v pol kozarcu gorke vode. Seveda se mora večkrat premešati, ker drugače pade kislina na dno. S to tekočino namaže se okvir, ter se zatem z mehko gobo odrgne. Stvari izgledajo kot nove po tem ravnanju.

Loterijske srečke.

V Brnu dne 8. januarja t. l.: 38, 61, 75, 79, 69.

Na Dunaji dne 4. januarja t. l.: 63, 8, 72, 22, 56.

V Gradci dne 4. januarja t. l.: 1, 40, 78, 87, 64.

Tržne cene.

V Ljubljani dne 10. januarja 1902. Pšenica K 9 20 h, rž K 7 — h, ječmen K 7 50 h, oves K 8 — h, ajda K 7 — h, proso K 7 — h, turšica K 6 20 h, leča K 9 — h, fižol K 8 — h. Vse cene veljajo za 50 kilogramov.

**Samo v teh zavojih se
dobiva pristna, tako
splošna priljubljena**

**Kathreinerjeva o o o o
Kneippova sladna kava**

Srečkanje nepreklicno

v četrtek.

Srečke za tople sobe.

Srečka stane 1 krono.

Glavni dobitnik

40.000 K

vrednosti.

Priporoča

J. C. Mayer,
menjalnica v Ljubljani.